



V Praze 9. září 2019
Čj.: OVA 740/19

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod

Zpráva z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA) je zpracována ke dvěma návrhům zákonů, které spolu vzájemně nesouvisejí a zabývají se odlišnými tématy. RIA je zpracována tak, že se jedná o dvě různé RIA.

Návrh prvního zákona se zabývá pravidly zpoplatnění poskytnutí českých technických norem a přístupu k technickým normám (přístupu do databáze technických norem) a výší těchto poplatků. Návrh druhého zákona určuje některé skutečnosti, na které odkazují Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zdravotnických prostředcích a o diagnostických zdravotnických prostředcích in vitro.

II. Připomínky a návrhy změn

Problém je v RIA vymezen v obou případech obecným způsobem, a nelze z něj snadno odvodit věcnou podstatu skutečnosti, kterou navržený zákon řeší, či věcnou povahu změny skutečnosti, kterou zákon navrhuje. I při prostudování předpisu samotného lze jen obtížně usuzovat na povahu navrhovaných změn ve srovnání se současným stavem – neboť současný stav je popsán obecně.

V důvodové zprávě se přitom odkazuje na problémy přístupnosti technických norem v případě stavebního zákona, avšak ani RIA, ani důvodová zpráva tyto problémy nespecifikuje, ani jako ilustraci. Z textu se zdá, že problém zmíněný v případě stavebního zákona je odlišný od záležitostí, které řeší navrhovaný zákon a je použit jen jako příklad.

V RIA není srozumitelně popsán současný věcný stav, který je dle vyjádření předkladatelů následující:

- technické normy jsou v současnosti zpřístupňovány za úplatu, a to jak technické normy, které nejsou závazné, tak technické normy, na které se odkazují různé zákony, a tím se stávají závaznými;

- přehled zákonů, které odkazují na nějaké technické normy, není znám, ani není znám přehled norem, na které je odkazováno některými zákony;
- stav, kdy jsou subjekty ze zákona povinny postupovat podle nějaké technické normy nebo ji dodržovat, a přitom tato norma není dostupná zdarma, není udržitelný.

Z kombinace dílčích tvrzení ve zprávě RIA a v důvodové zprávě lze usuzovat, že podstatou navrhovaného zákona je zajistit bezplatný přístup k technickým normám v těch případech, kdy určitým subjektům zákon ukládá podle technických norem postupovat, přičemž náklady na bezplatné zpřístupnění v těchto případech zajistí stát.

V případě druhého zákona, který se týká určení některých skutečností, na které odkazují Nařízení EP a Rady, je RIA velice jednoduchá a obecná. Vzhledem k tomu, že se v zásadě jedná jen o určení konkrétních českých subjektů, na které v obecné rovině odkazuje evropská legislativa, a vzhledem k tomu, že těmto subjektům se, dle vyjádření předkladatelů, povinnosti nemění, nepředstavuje obecnost a vágnost zprávy RIA problém.

Cílový stav v případě zákona zabývajícího se technickými normami je popsán málo srozumitelně, ale zjednodušeně znamená, že jednotlivé resorty budou povinny zpřístupňovat zdarma ty technické normy, na které odkazují zákony v gesci těchto resortů. Za toto zpřístupnění jim bude stát platit určité poplatky, které jsou v zákoně rovněž stanoveny.

Varianty řešení jsou tak v zásadě formální, což je však vzhledem k povaze problematiky přijatelné.

Náklady a přínosy nejsou uvedeny. Protože není znám počet technických norem, na něž zákony odkazují, ani zákonů, které odkazují na technické normy, nemohl předkladatel náklady a přínosy vyčíslit, a to ani za současného stavu, ani učinit odhad, vstoupí-li zákon v platnost. Nemohl tedy náklady a přínosy porovnat ani kvalitativně ani kvantitativně.

Lze pochybovat o tom, zdali by bylo účelné, pro účely RIA, aby předkladatel vyhledal všechny zákony a technické normy, jichž se navrhovaná novela zákona bude týkat. Pro zhodnocení nákladů a přínosů by totiž bylo ještě třeba učinit odhad, jak nákladné je pro povinné subjekty pořízování technických norem za úplaty v současnosti – čili by bylo třeba vědět, kolik je povinných subjektů a jak často příslušné normy získávají za úplaty.

Lze ocenit odhad nákladů v případě, kdy jsou placeny státem již nyní, jako příklad nákladů navrhované varianty (v tomto případě náklady hrazené MMR). Je škoda, že podobných příkladů není uvedeno více, byť by byly i hypotetické, tedy takové, kdy jsou dosud technické normy zpřístupňovány za úplatu ve srovnání s novým stavem, kdy budou zpřístupňovány povinným subjektům zdarma. Několik takových příkladů by patrně nebylo nákladné vypracovat, přitom by mohly pomoci při vytváření odhadu, v jakých rádech se budou náklady státu pohybovat.

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

RIA je v obou případech formální a náklady a přínosy podle ní odhadnout nelze, a to ani řádově. Uvedení několika vhodně zvolených příkladů technických norem, které jsou hojně používány, by umožnilo získat představu, v jakých rádech se budou náklady a přínosy pohybovat v případě přijetí novely zákona.

Na druhou stranu, pokud platí některá tvrzení ve zprávě RIA, pak lze usuzovat či odhadovat, že i přes informační nedostatečnost RIA budou mít navrhované změny zákonů potenciální přínosy větší než potenciální náklady, i když podložit tento odhad logicky odvozeným argumenty je přinejmenším obtížné.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů doporučen vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených doporučujících připomínek.**

Vypracoval: RNDr. Jan Vozáb, Ph.D.

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise